

Volgnummer: 2009/04

NIEUWE REGELS VOOR INDELEN, ETIKETTEREN EN VERPAKKEN VAN STOFFEN

Er is Europese regelgeving voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels. Iedereen die werkt met chemische producten krijgt ermee te maken. U kunt nieuwe zinnen en symbolen op de verpakking van een reinigingsmiddel tegenkomen.

Waarom krijgt uw vertrouwde reinigingsmiddel opeens een symbool op het etiket? En wat betekent het symbool van het uitroepteken?

Dit Technical Bulletin helpt u op weg om de nieuwe regelgeving beter te begrijpen.

De nieuwe regels

De Europese Commissie heeft een nieuwe verordening gepubliceerd voor de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen en mengsels (EG nr. 1272/2008). Een verordening betekent dat de regels in alle Europese lidstaten hetzelfde zijn. De verordening wordt door het bedrijfsleven de CLP-verordening genoemd en door de Nederlandse overheid EU-GHS. De verordening is op 20 januari 2009 in werking getreden. Vanaf dat moment werden de nieuwe indelings- en etiketteringsaspecten stapsgewijs van kracht. Stoffen moeten vanaf 1 december 2010 aan de nieuwe voorschriften voldoen en mengsels vanaf 1 juni 2015. Tot die tijd blijven de huidige Stoffen- en Preparatenrichtlijn bestaan.

Waarom een nieuw systeem?

EU-GHS is de Europese invulling van een afspraak door wereldleiders om te komen tot een wereldwijd geharmoniseerd systeem voor de indeling en etikettering van chemische stoffen en mengsels.

Vroeger kon een product X bijvoorbeeld als giftig geëtiketteerd worden in de Verenigde Staten, terwijl het in Europa een schadelijk symbool kreeg en de Chinezen het als ongevaarlijk beschouwden.

Voor landen zonder indelingssysteem is GHS een flinke stap vooruit voor de veiligheid, de gezondheid en het milieu. Ook het opleiden van personeel wordt wereldwijd gemakkelijker door de invoering van eenduidige symbolen en standaardzinnen.

Het belang van gevaarsindeling

Op het etiket van een reinigingsmiddel kunnen gevaarsymbolen en -zinnen staan. Met deze informatie kan de gebruiker het gevaar van het onverdunde product in een oogopslag zien. Hij weet dan of er, en zo ja welke, voorzorgsmaatregel genomen moet worden om veilig met het product te werken. Een bekend voorbeeld is het zwarte Andreaskruis op een oranje achtergrond, bijvoorbeeld op een ontkalker. Samen met de waarschuwingzin 'Irriterend voor de huid', geeft het symbool aan dat contact met de huid vermeden moet worden. Deze gevaarsinformatie waarschuwt voor een gevaar, niet voor een risico (zie intermezzo). De informatie op het etiket vertelt hoe u veilig met het product kunt werken.

Intermezzo: Risico = blootstelling x gevaar

In een schoonmaakmiddel kunnen gevaarlijke stoffen aanwezig zijn. Toch betekent dit niet meteen dat u een risico loopt. Of u te maken krijgt met een gevaar, hangt af van de blootstelling.

Anders gezegd, van de vraag of u met het gevaar in aanraking komt. En het risico dat u loopt, is een combinatie van de kans dat u met het gevaar in aanraking komt en het mogelijke gevolg. Of u zich veilig of onveilig voelt, is afhankelijk van:

- uw inschatting van (de ernst van) het gevaar;
- uw inschatting van de kans dat u met het gevaar te maken krijgt;
- of u zelf maatregelen kunt nemen tegen blootstelling aan het gevaar.

Als u werkt met een reinigingsmiddel met een doseersysteem, hoeft u niet in contact te komen met de onverdunde vloeistof. Uw risico is dan gering. En als u de geadviseerde veiligheidsmaatregelen bij een product opvolgt, is het gebruik wel veilig.

Vorbereiding op EU-GHS

Veel fabrikanten van schoonmaakmiddelen zijn al begonnen met de voorbereidingen om hun interne informatiesystemen klaar te maken voor EU-GHS. Dit is nodig om de herindeling in gevaarscategorieën van stoffen en mengsels te verwerken. Zo kunnen zij straks tijdig de nieuwe etiketten en veiligheidsinformatiebladen van schoonmaakmiddelen maken. Ook de eindgebruikers, zoals u, moeten straks hun systemen aanpassen om de nieuwe informatie te verwerken. De fabrikanten zullen hun afnemers tijdig informeren, zodat zij hun opleidingen en werkplekinstructies kunnen aanpassen zodra dat nodig is.

Wat verandert door EU-GHS?

Als de samenstelling van een product niet verandert, is het logisch dat de eigenschappen ook niet veranderen. Toch dient u er rekening mee te houden dat producten die nu als niet-gevaarlijk zijn ingedeeld, straks een gevaarsetiket krijgen. Dit komt doordat EU-GHS veranderingen introduceert:

- De grenzen voor ontvlambaarheid veranderen bijvoorbeeld, waardoor meer producten worden voorzien van een vlamsymbool.
- De huidige 15 gevarenklassen worden vervangen door 9 gevarenklassen, maar die bestaan uit meerdere subcategorieën. In de praktijk krijgt u te maken met meer categorieën van gevaren, bijvoorbeeld de categorie ontvlambare vaste stoffen.
- 9 nieuwe pictogrammen in plaats van de huidige 7.
- De R- en S-zinnen worden vervangen door afwijkende P-, H- en EUH-zinnen.
- Het gebruik van signaalwoorden 'gevaar' en 'waarschuwing' op het etiket.
- Preparaten heten in EU-GHS voortaan mengsels.

Veilig schoonmaken

Wie werk maakt van veilig schoonmaken, kijkt verder dan alleen de symbolen op het etiket van een product. Een goede aanpak bestaat uit enkele stappen.

1. Bekijk het etiket. Is er sprake van een gevaar? (volgens symbool en zinnen)
2. Lees het veiligheidsinformatieblad of de werkplekinstructiekaart. Zijn er persoonlijke beschermingsmiddelen voorgeschreven?
3. Maak schoon volgens de instructies.
4. Was en droog uw handen goed na afloop.

Samen sterk

Milieuvriendelijk schoonmaken? Dat doen we met elkaar! De overheid zorgt voor wet- en regelgeving en de naleving ervan. Fabrikanten kijken kritisch naar de samenstelling van de producten en de verpakking. De brancheorganisatie zorgt voor uitwisseling van kennis en informatie. En u als gebruiker? Kies bewust hoe u reinigt. Het milieu wordt namelijk het meest belast tijdens het reinigingsproces. En daar heeft u invloed op.

Kies bewust

- Gebruik een reinigingsmiddel dat aansluit bij de verontreiniging.
- Lees het veiligheidsinformatieblad.
- Maak een duidelijke instructie voor de werkplek.
- Pas de voorgeschreven veiligheidsmaatregelen altijd toe.
- Volg de aanwijzingen op het etiket.
- Benut elk product voor 100%.
- Breng restanten product niet onverdund in het milieu.
- Recycle zoveel mogelijk de verpakkingen.

Huidige pictogram	Nieuw pictogram
 Ontploffbaar	 Explosief
 Oxiderend	 Oxiderend
 [zeer]licht ontvlambaar	 Ontvlambaar
 Schadelijk	 Irriterend, sensibiliserend, schadelijk
 Bijtend	 Corrosief
 Giffig	 Giffig
 Milieugevaarlijk	 Gevaarlijk voor het aquatisch milieu
	 Gassen onder druk
	 Lange termijn gezondheidsgevaarlijk

Tot slot

De gevaarsinformatie geldt voor het product zoals het in de verpakking zit. Hierbij wordt er geen rekening mee gehouden dat u een bepaald product voor gebruik altijd verdunt. In de wet wordt ook geen rekening gehouden met de kans op blootstelling aan de betreffende stoffen. Het etiket zegt dus niet alles over het risico.